

012 MINUN KÄSI ON KIPEÄ

OPISKELTAVA SANASTO JA RAKENTEET: Opitaan kehonosien nimiä.

Opitaan kertomaan, mikä kehonosa on kipeä.

Opitaan genetiivirakenne ”minun/lapsen käsi on kipeä” -rakenteen kautta.

TARVIKKEET:

- Kehonosakortteja, joissa esitetään tavallisimpia kehonosien nimiä. (Pää, silmä, nenä, käsi, jalka, suu, korva, sormi, varvas, selkä, vatsa, rinta, hammas.)
- Kuvakortit, jotka kuvaavat sanoja lapsi ja kipeä.
- Rekvisiitaksi lääkäriä symboloiva esine, esimerkiksi paperista askarreltu hilkka tai stetoskooppi.
- Opiskelijoille sanasto kotiin vietäväksi.

TUOKION KULKU:

TERVEHDYKSET JA ESITTÄYTYMINEN Oppilaat ovat isossa ringissä, mahdollisesti pöydän ympärillä. Vetäjä sanoo: ”Hei, tervetuloa” ja kertoo nimensä ”Minä olen...”. Avustaja tervehtii ja kertoo nimensä ”Hei, minä olen...”. Avustaja viittaa seuraavana ringissä istuvaa opiskelijaa jatkamaan esittelykierrosta.

TAVOITTEET Opitaan kehonosien nimiä ja sanomaan ”minun käsi on kipeä”. Opitaan kysymään ”mikä hätänä?”.

SANASTON MALLINNUS

Kehonosat: vetäjä esittelee kehonosat osoittamalla omasta ruumiistaan kehonosaa ja sanomalla kehonosan nimityksen ääneen. Avustaja toistaa samat sanat ja pyytää kädenliikkeellä opiskelijoita toistamaan vetäjän perässä jokaisen sanan. Toisella kierroksella kehonosasanat käydään läpi korttien avulla. Toistetaan rauhassa 2–3 kertaa.

PUHUVAN SANAKIRJAN MALLINNUS

Avustaja nousee seisomaan ja muuttuu puhuvaksi sanakirjaksi eli siirtyy vetäjän taakse seisomaan ja tarjoaa kättään hänelle. Vetäjä nostaa kehonosajanoja kuvaavien korttien pinkasta kortin ja elehtii, että miettii kortin kuvaavaa sanaa. Ensin vetäjä elehtii, että hän miettimisen jälkeen muistaisi sanan ja sanoo sanan selkeällä äänellä. Tämän jälkeen vetäjä nostaa pinkasta uuden kortin ja elehtii selkeästi, ettei tiedä, mikä sana on kyseessä. Vetäjä koskettaa puhuvan sanakirjan tarjoamaa kättä ja sanakirja sanoo oikean sanan kuuluvalla ja selkeällä äänellä. Vetäjä toistaa sanakirjan sanoman sanan. Lisäksi puhuva sanakirja sanoo: ”Minä autan.” Sanakirja kiertää vuorotellen muutaman oppilaan taakse ja tekee kädellään auttavan tai antavan eleen.

SANASTON OPETTELU

1. Vetäjä ottaa kehonosakortit ja tarjoaa kortteja vuorotellen jokaiselle oppilaalle. Opiskelijan on tarkoitus nostaa vuorollaan korttipinkasta kortti ja sanoa kortissa kuvatun kehonosan nimi ääneen. Kun opiskelija on muistanut ja sanonut sanan, vetäjä sanoo ”hyvä!” ja vuoro siirtyy seuraavalle. Avustaja toimii puhuvana sanakirjana. Vetäjä ja muut oppilaat toistavat aina perässä muistetun sanan. Tarvittaessa vetäjä osoittaa käsielein, että koko ryhmän pitää toistaa kaikki sanat. Kehonosajanoja harjoitellaan näin muutama kierros ringissä. Sanoja voidaan antaa myös useampia kerralla.

SANASTON MALLINNUS JATKUU

Mallinnetaan uusi sana kipeä. Vetäjä näyttää sanaa kuvaavaa kuvakorttia ja elehtii esimerkiksi, että hänen kätensä on kipeä. Vetäjä voi myös parkaista ”aijajai” kivun merkiksi. Kun ohjaaja sanoo sanan kipeä, avustaja toistaa sanan ja pyytää käsieleillä ryhmää toistamaan sanan.

DIALOGIN MALLINNUS

Vetäjä ja avustaja mallintavat harjoituksen ensin, tavoitteena on harjoitella rakennetta ”*minun käsi on kipeä*”. Avustaja ottaa pakasta jonkin kehonosaa kuvaavan kortin ja pitelee sitä niin, että ryhmä näkee mikä sana on kyseessä. Kehonosakortin vieressä avustaja pitelee myös sanaa kipeä kuvaavaa korttia. Vetäjä taas pitelee lääkäriä tai hoitohenkilökuntaa kuvaavaa esinettä edessään ja kysyy avustajalta ”*mikä hätänä?*” ja avustaja vastaa ”*minun käsi/jalka on kipeä*”. Avustaja voi myös pidellä kipeää kehonosaansa ja elehtiä sen olevan kipeä. Dialogin mallinnus voidaan toistaa muutaman kerran ja opiskelijoita pyydetään aina toistamaan kysymys ja vastaus.

HARJOITELLAAN DIALOGIA

1. Opiskelijoille jaetaan kehonosaa kuvaavat kortit. Tehtävän alussa vetäjä pitelee kädessään hoitohenkilökuntaa kuvaavaa esinettä ja antaa ringissä vieressään istuvalle opiskelijalle sanaa kipeä kuvaavan kortin, eli vetäjän viereisellä opiskelijalla on kädessään kehonosaa kuvaava kortti ja kipeä-kortti. Vetäjä kysyy opiskelijalta ”*mikä hätänä?*” ja opiskelija vastaa ”*minun käsi/jalka/hammas on kipeä*”. Avustaja toimii sanakirjana ja kulkee vastausvuorossa olevien oppilaiden vieressä auttamassa. Vetäjä kysyy näin kultakin opiskelijalta yksi kerrallaan ”*mikä hätänä?*” ja vain kipeä-kortti kiertää ringissä. On muistettava aina toistaa ryhmän kanssa kunkin opiskelijan vastaus ja sama tehtävä voidaan toistaa 2–3 kertaa sanoja vaihtaen.

2. Opiskelijoille jaetaan kehonosaa kuvaavat kortit. Tehtävän alussa vetäjä pitelee kädessään hoitohenkilökuntaa kuvaavaa esinettä ja antaa ringissä vieressään istuvalle opiskelijalle sanaa kipeä kuvaavan kortin, eli vetäjän viereisellä opiskelijalla on kädessään kehonosaa kuvaava kortti ja kipeä-kortti. Vetäjä kysyy opiskelijalta ”*mikä hätänä?*” ja opiskelija vastaa ”*minun käsi/jalka on kipeä*”. Avustaja toimii sanakirjana ja kulkee vastausvuorossa olevien oppilaiden vieressä auttamassa. Kun opiskelija on vastannut, antaa vetäjä hoitohenkilökuntaa kuvaavan esineen vastanneelle opiskelijalle ja opiskelija antaa kipeä-kortin ringissä seuraavalle. Sama dialogi käydään opiskelijoiden välillä ja opiskelijat kertovat aina sen kehonosan olevan kipeä, mitä kuvaavaa korttia he pitelevät. Vetäjä pyytää jokaisen vastauksen jälkeen elehtiä ryhmää toistamaan vastauksen, esimerkiksi ”*minun hammas on kipeä*”. Jos kysymysvuorossa oleva oppilas ei muista kysymystä, vetäjä voi auttaa. Kortit siirtyvät aina ringissä seuraavalle: lääkäriä kuvaava esine siirtyy äsken vastanneelle ja kipeä-kortti siirtyy ringissä seuraavaksi vastausvuorossa olevalle. Koko rinki käydään läpi tällä tavoin ja kun rinki on käyty kerran läpi, jaetaan opiskelijoille uudet kehonosakortit ja käydään uusi kierros edellisen tavoin.

TEHTÄVÄ VANHEMMILLE

(Tämän tehtävän voi tehdä muillekin kuin lasten vanhemmille. Tällöin sanan lapsi tilalle voi laittaa esimerkiksi muita perhesanoja, kuten äiti, isä, veli, sisko, ystävä yms.)

1. Mallinnetaan uusi sana lapsi. Vetäjä näyttää lasta kuvaavaa korttia ja sanoo selkeästi sanan lapsi. Avustaja toistaa sanan ja pyytää käsielein ryhmää toistamaan sanan. Tämän jälkeen vetäjä osoittaa itseään ja sanoo *"minun lapsi"* niin, että eleistä käy ilmi, että puhutaan omasta lapsesta. Avustaja toistaa ja pyytää ryhmää toistamaan mukanaan. Tämän jälkeen vetäjä ottaa käteensä lapsi-kortin rinnalle kipeä-kortin ja sanoo *"minun lapsi on kipeä"*. Avustaja toistaa ja pyytää käsielein ryhmää toistamaan mukanaan. Tämän jälkeen ohjaaja nostaa vielä kolmannen kortin, joka kuvaa jotain kehonosaa ja sanoo *"Minun lapsi on kipeä. Lapsen jalka/hammas on kipeä"*. Avustaja pyytää ryhmää toistamaan *"lapsen jalka/hammas on kipeä"*. Sama mallinnus toistetaan muutaman kerran kehonosakorttia vaihtaen.

2. Tämän jälkeen jokaiselle ryhmäläiselle jaetaan yksi kehonosakortti. Ensin vetäjä pitelee kädessään kipeä- ja lapsi-kortteja ja sanoo kehonosakortin mukaisesti *"Minun lapsi on kipeä. Lapsen korva on kipeä"*. Avustaja toistaa ja pyytää käsielein ryhmää toistamaan mukanaan. Tämän jälkeen avustaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi opiskelijan taakse ja vetäjä antaa kipeä- ja lapsi-kortit opiskelijalle ja osoittaa käsieleellä, että on opiskelijan vuoro. Kipeä- ja lapsi-kortit kiertävät koko ringin läpi ja jokainen oppilas sanoo vuorollaan *"Minun lapsi on kipeä. Lapsen jalka/hammas on kipeä"* kehonosakorttinsa mukaisesti. VINKKI: Jos ryhmä on käynyt tuokion *01 Oletko ok*, voi dialogia laajentaa tuon tuokion sanastoon ja käydä läpi kierros: - *Oletko ok?* - *Minun pää on kipeä. Minulla on flunssa.*

PIIRIN LOPETUS

Kerrataan, mitä tänään opeteltiin. Jaetaan opiskelijoille monisteet opiskelluista sanoista ja rakenteista.

KEHUT, KIITOKSET JA HYVÄSTELYT